

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ

SOME ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION AND THE USE OF ENGLISH IN UKRAINE

Глобенко І.О.,
доктор філософії у галузі знань «Право»,
доцент кафедри адміністративного права,
інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін
*Київський університет інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Бородін І.Л., д.ю.н., професор,
професор кафедри адміністративного права,
інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін
*Київський університет інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Лазарев А.А., к.ю.н., доцент
*Київський університет інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

В статті визначено, що публічне адміністрування у сфері англійської мови – це система управлінських дій та заходів, спрямованих на регулювання, підтримку та розвиток використання англійської мови в суспільстві, зокрема це включає створення законодавчих актів, державних програм та ініціатив, спрямованих на заохочення громадян до вивчення англійської мови, підтримку її використання в освітніх, культурних та професійних сферах, а також у міжнародній комунікації. Англійська мова відіграє важливу роль у процесі інтеграції України до світового співтовариства, зокрема у публічному адмініструванні вона сприяє підвищенню ефективності роботи державних органів, забезпечує кращу комунікацію з міжнародними партнерами та сприяє розвитку країни в умовах глобалізації. Знання англійської мови часто є однією з вимог при працевлаштуванні на державну службу, особливо на посади, пов'язані з міжнародними контактами. Це дозволяє підвищити рівень взаємодії з міжнародними організаціями, а також сприяє активній участі України у міжнародних проєктах. Крім того, існує низка викликів, які потребують подальшої уваги з боку держави та суспільства, щоб забезпечити ефективне впровадження англійської мови в публічне адміністрування, зокрема розвиток мовної політики в Україні, що включає англійську мову, має позитивні перспективи завдяки зусиллям держави та підтримці з боку міжнародної спільноти. Перспективи розвитку публічного адміністрування англійської мови в Україні, які напруму залежать від зусиль держави та суспільства: подальше впровадження навчальних програм для державних службовців, підтримка вивчення англійської мови на всіх рівнях освіти та сприяння її використанню у публічній сфері допоможуть подолати існуючі виклики; важливо забезпечити доступ до міжнародних ресурсів та програм, які допоможуть підвищити рівень знання англійської мови серед українських громадян.

Ключові слова: адміністративні послуги, англійська мова, верховенство права, виконавча діяльність, глобалізація, громадянське суспільство, державна мова, закон, застосування, мовна політика, наука, нормативне врегулювання, освіта, публічне адміністрування, публічно-правові відносини, суспільне благо, українська мова, цінність.

The law defines that public administration in the field of the English language is a system of administrative actions and measures aimed at regulating, supporting and developing the use of the English language in society, in particular, it includes the creation of acts, state programs and initiatives aimed at encouraging citizens to learn of the English language, supporting its use in educational, cultural and professional spheres, as well as in international communication. The English language plays an important role in the process of Ukraine's integration into the world community, in particular, in public administration, it contributes to increasing the efficiency of the work of state bodies, ensures better communication with international partners, and contributes to the country's development in conditions of globalization. Knowledge of the English language is often one of the requirements for employment in the civil service, especially for positions related to international contacts. This makes it possible to increase the level of interaction with international organizations, and also promotes the active participation of Ukraine in international projects. In addition, there are a number of challenges that require further attention from the state and society in order to ensure the effective implementation of the English language in public administration, in particular, the development of language policy in Ukraine, which includes the English language, has positive prospects thanks to the efforts of the state and support from the international community. Prospects for the development of the public administration of the English language in Ukraine, which directly depend on the efforts of the state and society: further implementation of training programs for civil servants, support for the study of the English language at all levels of education and promotion of its use in the public sphere will help overcome existing challenges; it is important to ensure access to international resources and programs that will help improve the level of English language proficiency among Ukrainian citizens.

Key words: administrative services, English language, globalization, public administration, public law relations, public good, rule of law, civil society, education, Ukrainian language, value, state language, law, application, linguistic policy, science, normative regulation, executive activity.

Постановка проблеми. Глобалізація та інтеграція України в міжнародний простір зумовлює зростання економічної, політичної та культурної взаємодії з іншими країнами та вимагає від державних службовців ефективного спілкування англійською мовою. Тому, публічне адміністрування застосування англійської мови в Україні є особливою формою реалізації державної політики у цій сфері, що вимагає її поетапного впровадження на всіх рівнях адміністративного управління.

По-перше, інтеграція України до глобальної спільноти вимагає від публічних службовців володіння англійською мовою на високому рівні. Це особливо актуально в контексті євроінтеграційних процесів, співпраці з міжнародними організаціями та партнерами, зокрема Європейським Союзом, НАТО, ООН та іншими міжнародними інституціями. Англійська мова є ключовим інструментом для ведення переговорів, участі в міжна-

родних конференціях, підготовки звітності та виконання міжнародних договорів.

По-друге, глобалізація економіки і соціальних процесів вимагає нових стандартів управління та адміністрування, що базуються на кращих міжнародних практиках. Багато таких практик та досліджень доступні лише англійською мовою. Відтак, використання англійської мови в публічному адмініструванні сприяє ефективній комунікації, обміну досвідом і впровадженню передових управлінських рішень.

По-третє, на фоні активної цифровізації публічних послуг і адміністративних процесів, англійська мова стає важливою для розвитку міжнародних цифрових платформ, використання інноваційних технологій, участі в освітніх та професійних тренінгах. Це допомагає підвищити конкурентоспроможність української системи публічного адміністрування на міжнародній арені.

Отже, дослідження застосування англійської мови у публічному адмініструванні в Україні є актуальним з огляду на необхідність адаптації до сучасних глобальних викликів, підвищення ефективності державного управління та забезпечення прозорості та відкритості у міжнародній взаємодії.

Метою статті є розкриття ролі і значення англійської мови в системі публічного адміністрування України, зокрема у процесах інтеграції до міжнародного співтовариства, посилення конкурентоспроможності українських фахівців та інституцій на світовому рівні, а також в аспектах покращення якості державних послуг.

Виклад основного матеріалу. Для початку слід з'ясувати значення терміну публічне адміністрування у теорії адміністративного права, таким чином метр адміністративного права, професор В. Галунько визначив цей термін як форму реалізації публічної влади – це адміністративна діяльність суб'єктів публічної адміністрації, яка є зовнішнім виразом реалізації завдань (функцій) виконавчої влади, що здійснюється з метою задоволення публічного інтересу й негативно відмежується від законодавчої судової та політичної діяльності [1].

І. Бінько, вважає що публічне адміністрування за своєю природою спрямоване на досягнення остаточної мети механізму державного управління – ефективну реалізацію прав, свобод та охоронюваних законом інтересів. Діяльність людини, як носія прав та свобод, характеризується як правомірна та активна якщо відбувається безпосередня реалізація прав і свобод. А діяльність державних органів проявляється через здійснення функцій – охорони, захисту, контрольної, правозастосовної функції тощо. В той же час державне управління характеризується своїм внутрішнім виразом – тобто державне управління здійснюється по відношенню до системи органів і установ держави, об'єктів права власності держави. Об'єктом державного управління є сам апарат держави, який в свою чергу побудований і призначений для того щоб в якості зовнішньої функції здійснювати публічне адміністрування, надаючи таким чином публічно-сервісну послугу суспільству, яке створило цю державу і бенефіціаром та носієм влади щодо якої воно є [2].

Відповідно до вищезазначених тверджень можна зробити висновок, що публічне адміністрування є невід'ємною частиною державного управління, спрямованою на забезпечення ефективної реалізації прав і свобод громадян. Це адміністративне явище включає як зовнішні функції, пов'язані із забезпеченням сервісних послуг для суспільства, так і внутрішні механізми, які стосуються функціонування апарату держави та управління державним майном. Таким чином, публічне адміністрування не лише виступає як інструмент захисту прав громадян, але й забезпечує суспільству належний рівень послуг та підтримку, що є важливим аспектом усього механізму державного управління.

Роль ділової англійської мови у підготовці майбутнього фахівця публічного менеджменту та адміністрування важко переоцінити. Професіонал повинен мати здатність виконувати багато завдань, розробляти відповідне формулювання завдань, ефективно передавати інформацію підлеглим і колегам, а також керувати документацією та діловою кореспонденцією для забезпечення безперервної роботи компанії чи установи. Для досягнення справжнього професіоналізму недостатньо володіти навичками виконання цих обов'язків рідною мовою. Знання ділової англійської є обов'язковим, тому що це необхідно для задоволення потреб професійної сфери. Для покращення рівня володіння іноземною мовою студентів, які навчаються за ступенем магістра публічного менеджменту та адміністрування, викладачі ділової англійської обрали спеціальні теми, які цікаві студентам, акцент у викладанні ділової англійської робиться на ефективності її використання в професійній діяльності майбутнього фахівця, а не на рівні володіння мовою. Механізмом розкриття потенціалу розвитку ділової англійської є використання освітніх технологій із спеціалізованим підходом до навчання (ділові ігри, тренінги, рольові ігри, рефлексивне навчання та розвиток критичного мислення). Подальші наукові дослідження з цього питання можуть стосуватися ролі вивчення ділової англійської мови студентами спеціальності «Публічне управління» в дистанційному навчанні [3].

Отже, ділова англійська мова є ключовим елементом у підготовці фахівців у галузі публічного менеджменту та адміністрування, оскільки дозволяє їм ефективно виконувати професійні обов'язки в міжнародному контексті. Оволодіння діловою англійською сприяє розвитку таких важливих навичок, як передача інформації, керування документацією та діловою кореспонденцією, що є необхідними для успішної кар'єри. Викладачі надають перевагу практичному застосуванню мови, використовуючи інтерактивні методи навчання, що акцентують увагу на ефективному використанні англійської в професійній діяльності. Подальші дослідження можуть сприяти покращенню викладання ділової англійської мови, особливо в умовах дистанційного навчання для студентів цієї спеціальності.

Одним із ключових документів, що регулює статус та використання англійської мови в Україні, є Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Хоча цей закон переважно спрямований на підтримку української мови, в ньому також передбачені положення щодо використання інших мов, зокрема англійської, у сфері публічного адміністрування та міжнародної співпраці [7].

Відповідно до п. 3,4 ст. 7 Закону України «Про освіту» держава забезпечує вивчення англійської мови та сприяє вивченню інших мов міжнародного спілкування у закладах освіти незалежно від форми власності. У закладах освіти відповідно до освітньої програми можуть викладатися одна або декілька дисциплін двома чи більше мовами – державною мовою, англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу [4].

Згідно ст. 1 Закону України «Про застосування англійської мови в Україні» в якій визначено статус англійської мови в Україні: англійська мова належить до мов міжнародного спілкування в Україні; держава сприяє вивченню англійської мови громадянами України [5; 6]. Законодавчі ініціативи щодо вивчення та популяризації англійської мови активно підтримуються урядом України. Наприклад, у 2016 році Кабінет Міністрів України затвердив національну програму вивчення англійської мови на період до 2020 року. Хоча ця програма вже завершилася, її вплив відчувається й досі, а нові програми продовжують сприяти розвитку знання англійської мови серед державних службовців та громадян [6].

Згідно із вищезазначеним, законодавець здійснює активну політику щодо регулювання статусу англійської мови та сприяння її вивченню, що підкріплено низкою законодавчих актів. Хоча основний акцент зроблено на підтримку української мови як державної, англійська мова визнається важливим інструментом міжнародного спілкування і співпраці. Держава забезпечує усі необхідні умови для вивчення англійської мови у закладах освіти та підтримує використання її в публічному адмініструванні, особливо у контексті міжнародних відносин. Програми та ініціативи, запроваджені урядом, свідчать про значущість англійської мови у підготовці громадян та державних службовців до ефективної участі в глобальних процесах.

Один з аспектів публічного адміністрування англійської мови полягає в тому, що органи державної влади повинні забезпечувати підтримку та розвиток мовної компетенції серед державних службовців. Міністерство освіти і науки України та Міністерство культури активно працюють над впровадженням навчальних програм, що спрямованих на підвищення рівня знання англійської мови серед фахівців державного сектору [8; 9]. Також важливо зазначити, що знання англійської мови часто є однією з вимог при працевлаштуванні на державну службу, особливо на посади, пов'язані з міжнародними контактами. Це дозволяє підвищити рівень взаємодії з міжнародними організаціями, а також сприяє активній участі України у міжнародних проєктах.

Незважаючи на очевидні успіхи, впровадження англійської мови у сферу публічного адміністрування в Україні стикається з низкою викликів. Основними з них є: – нерівномірний рівень володіння англійською мовою серед населення та державних службовців. У великих містах, зокрема в Києві, рівень знання англійської мови є вищим, ніж у сільських районах. Це створює дисбаланс у доступі до ресурсів та можливостей для професійного розвитку; – брак якісних навчальних програм, незважаючи на існування низки державних програм, їхня ефективність часто

є недостатньою через обмежене фінансування та відсутність кваліфікованих викладачів; – опір частини населення та окремих державних службовців, які не сприймають англійську мову як необхідну для розвитку України, що ускладнює процес її впровадження в публічне адміністрування.

Крім того, здійснивши аналіз думок різних вчених, ми визначили перспективи розвитку публічного адміністрування англійської мови в Україні, які напряду залежать від зусиль держави та суспільства: подальше впровадження навчальних програм для державних службовців, підтримка вивчення англійської мови на всіх рівнях освіти та сприяння її використанню у публічній сфері допоможуть подолати існуючі виклики; важливо забезпечити доступ до міжнародних ресурсів та програм, які допоможуть підвищити рівень знання англійської мови серед українських громадян.

Висновки. Публічне адміністрування у сфері англійської мови – це система управлінських дій та заходів, спрямованих на регулювання, підтримку та розвиток використання англійської мови в суспільстві, зокрема це включає створення законодавчих актів, державних програм та ініціатив, спрямованих на заохочення громадян до вивчення англійської мови, підтримку її використання в освітніх, культурних та професійних сферах, а також у міжнародній комунікації.

Англійська мова відіграє важливу роль у процесі інтеграції України до світового співтовариства, зокрема у публічному адмініструванні вона сприяє підвищенню ефективності роботи державних органів, забезпечує кращу комунікацію з міжнародними партнерами та сприяє розвитку країни в умовах глобалізації. Однак, існує низка викликів, які потребують подальшої уваги з боку держави та суспільства, щоб забезпечити ефективне впровадження англійської мови в публічне адміністрування, зокрема розвиток мовної політики в Україні, що включає англійську мову, має позитивні перспективи завдяки зусиллям держави та підтримці з боку міжнародної спільноти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О. та ін. Адміністративне право України. Повний курс. Підручник. Видання третє. Херсон. ОЛДІ-ПЛЮС. 2020. 584 с.
2. Бінько І. Публічне управління і публічне адміністрування: співвідношення понять. SOCOSVITA. 2024. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/visnyk_3-4_2020-41-47.pdf
3. Бойко Л. Роль ділової англійської мови у підготовці майбутніх фахівців з публічного управління та адміністрування. Таврійський науковий вісник No 1. 2024. URL: <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2024.1.2>
4. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
5. Державна програма вивчення англійської мови на 2023-2030 рр.. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України. *Урядовий портал*. 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-derzhavnu-programu>.
6. МОН створило Концепцію розвитку англійської в університетах: рівень В1 – обов'язкова умова вступу, В2 – випуску, викладання профільних дисциплін іноземною та «мовні скринінги». *Міністерство освіти і науки України*. 13 липня 2019 року. URL: <https://mon.gov.ua/news/mon-stvorilo-kontseptsiyu-rozvitku-angliyskoi-v-universitetakh-riven-v1-obovyazkova-umova-vstupu-v2-vipusku-vikladannya-profilnikh-distyplin-inozemnoyu-ta-movni-skriningi> Про забезпечення функціонування української мови як державної. *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 21. ст.81
7. Перепелиця М. Англійська мова як інструмент міжнародного співробітництва України. *Науковий журнал «Державне управління: теорія і практика»*. 2021. № 3(45). С. 22-29.
8. Дорошенко О. Використання англійської мови в публічному адмініструванні України. *Наукові записки НУОУ*. 2020. № 1. С. 34-41.